

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2007 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego
prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej**

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej (Dz. U. Nr 62, poz. 561, z 2004 r. Nr 47, poz. 450 oraz z 2006 r. Nr 147, poz. 1065) w § 1 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w celu ochrony zabytków w kopalniach soli „Bochnia” w Bochni i „Wieliczka” w Wieliczce, w Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze, w Kopalni Zabytkowej — Muzeum w Tarnowskich Górach oraz w Kopalni Zabytkowej Górnictwa Kruszcowego w Olkuszu Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S.A. w Bukownie,”;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisami, o których mowa w ust. 1, obejmuje się prowadzenie robót podziemnych, z zastosowaniem techniki górniczej, wykonywanych:

1) w celu budowy szybkiej kolei miejskiej (metra) w Warszawie;

2) w celu budowy tuneli drogowych w ciągu III obwodnicy w Krakowie.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 133, poz. 934, Nr 170, poz. 1217, Nr 190, poz. 1399 i Nr 249, poz. 1834 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 125 i Nr 82, poz. 556.

UZASADNIENIE

Celem projektowanego rozporządzenia jest dokonanie zmiany brzmienia dwóch przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej (Dz. U. Nr 62, poz. 561, z 2004 r. Nr 47, poz. 450 oraz z 2006 r. Nr 147, poz. 1065). Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie art. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.) i weszło w życie z dniem 6 czerwca 2002 r.

1. Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido”.

1.1. Przesłanki modyfikacji stanu prawnego.

Proponowana pierwsza zmiana polega na modyfikacji zakresu przedmiotowego przepisu § 1 ust. 1 pkt 2, poprzez objęcie przepisami Prawa geologicznego i górniczego robót związanych z zabezpieczeniem, renowacją i utrzymaniem wyrobisk górniczych, maszyn i urządzeń, prowadzonych w celu ochrony zabytków w Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze (§ 1 pkt 1 projektu). Kopalnia ta będzie funkcjonować na bazie majątku przejętego od Kompanii Węglowej S.A., zarządzającej — poprzez Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Sośnica-Makoszowy” — Kopalnią Doświadczalną Węgla Kamiennego „M-300” w likwidacji w Zabrze, wymienioną w obowiązującym brzmieniu nowelizowanego przepisu.

Ze względu na przesłanki określone w art. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, tj. potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska, jest uzasadnione, aby roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej, wykonywane w Kopalni „Guido” w celu ochrony zabytków, były objęte przepisami Prawa geologicznego i górniczego, wymienionymi we wprowadzeniu do wyliczenia w § 1 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r.

Jak już wskazano, aktualnie status prawny „przestrzeni”, w której będzie funkcjonować Kopalnia „Guido”, określa § 1 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej. Przewiduje on, że przepisy Prawa geologicznego i górniczego o budowie obiektów zakładu górniczego, o ruchu zakładu górniczego, o likwidacji zakładu, o odpowiedzialności za szkody, o organach nadzoru górniczego oraz przepisy karne stosuje się do prowadzenia robót podziemnych, z zastosowaniem techniki górniczej, wykonywanych w celu ochrony zabytków m.in. w Kopalni Doświadczalnej Węgla Kamiennego „M-300” w likwidacji w Zabrze. Roboty wykonywane w tej kopalni doświadczalnej w celu likwidacji wyrobisk podziemnych są objęte przepisami Prawa geologicznego i górniczego na podstawie § 1 ust. 1 pkt 4 nowelizowanego rozporządzenia. Obydwa „rodzaje” robót, stosownie do § 2 powołanego rozporządzenia, nadzoruje i kontroluje organ nadzoru górniczego właściwy dla miejsca ich wykonywania, tj. w tym przypadku Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach oraz Dyrektor Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych, a w drugiej instancji — Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

Przekazanie przez Kompanię Węglową S.A. Kopalni „M-300” Gminie Miejskiej Zabrze, w celu uruchomienia podziemnego ruchu turystycznego, nie spowoduje przejścia uprawnień i obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych wydanych przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach, Dyrektora Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze. Samorządowa instytucja kultury — Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze, utworzona wspólnie z Województwem Śląskim m.in. na podstawie art. 9 ust. 1 i art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123, z późn. zm.), nie będzie bowiem następcą prawnym Kompanii Węglowej S.A. — adresata decyzji wydanych dotychczas przez organy nadzoru górniczego. Ze względu na art. 1 ust. 1 i art. 3 ust. 2 powołanej ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, zgodnie z którymi działalność ta, polegająca na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury, nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807, z późn. zm.), nie będą miały w tym przypadku zastosowania regulacje prawne przewidujące mechanizm następstwa prawnego w odniesieniu do decyzji administracyjnych, przewidziane m.in. w Kodeksie cywilnym, Kodeksie spółek handlowych oraz Prawie geologicznym i górnicy.

Z przedstawionych powodów nie byłoby możliwe „honorowanie” wspomnianych decyzji w odniesieniu do Kopalni „Guido”, gdyż w przypadku zaprzestania funkcjonowania Kopalni „M-300” decyzje te staną się bezprzedmiotowe. Planowane roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej, prowadzone w celu ochrony zabytków w Kopalni „Guido”, będą zatem wymagały wszczęcia nowych postępowań administracyjnych przed Dyrektorem Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach (w szczególności w odniesieniu do planu ruchu zakładu oraz klasyfikowania zagrożeń naturalnych) oraz Dyrektorem Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych (w szczególności w odniesieniu do zezwoleń na oddanie górniczych wyciągów szybowych do ruchu), a także — ewentualnie — przed Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego (w przypadku zaistnienia potrzeby udzielenia zezwoleń na odstępstwa od obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego). Z tego względu konieczna staje się nowelizacja przedmiotowego rozporządzenia.

Proponuje się pozostawić w odniesieniu do wspomnianej kopalni zabytkowej istniejący dla wspomnianej kopalni doświadczalny zakres stosowanych przepisów Prawa geologicznego i górniczego, tj. przepisy o budowie obiektów zakładu górniczego, o ruchu zakładu górniczego, o likwidacji zakładu, o odpowiedzialności za szkody, o organach nadzoru górniczego oraz przepisy karne.

1.2. Charakterystyka Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido”.

Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” jest położona w południowej części miasta Zabrze. W skład elementów naziemnych wchodzi:

- 1) budynki nadszybia szybu „Kolejowego” i szybu „Guido”;
- 2) wieża wyciągowa szybu „Kolejowego”;
- 3) budynek maszyny wyciągowej szybu „Kolejowego”;
- 4) budynek łaźni górniczej i lampiarni (zagospodarowany na pomieszczenia biurowe i punkty obsługi turystów).

Podziemną strukturę tworzą:

- 1) szyb „Kolejowy” — zjazdowy, udostępniający poziomy 170 m i 320 m;
- 2) szyb „Guido” — wentylacyjny, zgłębiony do poziomu 170 m, z zabudowanym urządzeniem wyciągowym;
- 3) szybik „Guido” — pomiędzy poziomami 170 m i 320 m, z zabudowanym urządzeniem wyciągowym;
- 4) zespół wyrobisk poziomych na poziomie 170 m, łączących szyb „Kolejowy” z szybem „Guido” o strukturze kamiennej, obejmujący: podszybia, stajnie, komory, przekop wentylacyjny oraz chodniki;
- 5) zespół wyrobisk na poziomie 320 m, kamiennych i węglowych (w pokładzie 620), w obudowie murowej, stalowej, kotwowej i bez obudowy, obejmujący: podszybia, przekopy, chodniki, upadową i komory.

Kopalnia liczy około 2010 m bieżących wyrobisk górniczych i komór o łącznej kubaturze około 10 000 m³.

W związku uniezależnieniem wentylacyjnym obiektu od Kopalni Węgla Kamiennego „Sośnica-Makoszowy” i stworzeniem krótkich dróg ewakuacyjnych przez odtworzony szyb „Guido” oraz zabudowanie urządzeń wyciągowych w szybie i szybiku „Guido”, kopalnia udostępniona turystom będzie bardzo bezpieczna.

Zagrożenia naturalne i techniczne:

- 1) metanowe — nie występuje;
- 2) tąpniętami — nie występuje;
- 3) wodne — drugi stopień;
- 4) wybuchem pyłu węglowego — klasa B (pokład 620);
- 5) pożarowe — nie występuje;
- 6) radiacyjne — nie występuje.

W sierpniu 2005 r. na zlecenie Prezydenta Miasta Zabrze Polska Agencja Rozwoju Turystyki S.A. wykonała pracę pt. „Koncepcja uruchomienia i rozwoju Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego GUIDO w Zabrzu” (http://www.um.zabrze.pl/files/2006_10/Biznesplan_Guido_21X.pdf). Główny Instytut Górniczo-Węglowy w Katowicach wykona opracowanie dotyczące stateczności obudowy wyrobisk podziemnych pod względem bezpiecznego przebywania w nich turystów.

1.3. Kalendarium Kopalni „Guido”.

Obecna Kopalnia została założona w 1855 r. do eksploatacji węgla kamiennego w celu zaopatrzenia huty w Zabrzu. Po wyeksploatowaniu złóż węgla kopalnię „Guido” przekształcono w centralny węzeł odwadniania z sąsiadujących kopalń; stracił on jednak swe znaczenie w 30-tych latach XX wieku, gdy otaczające go kopalnie zeszły na niższe poziomy. Po II wojnie światowej był to nieczynny rejon kopalni „Makoszowy”. W 1967 r. na bazie kopalni „Guido” zostaje utworzona Kopalnia Doświadczalna Węgla Kamiennego „M-300”, w której prowadzone były doświadczenia z maszynami produkowanymi przez KOMAG Gliwice. Zachowane stare wyrobiska z XIX w., a także budynki maszyny wyciągowej i nadszybia oraz wieża wyciągowa zostały wpisane do rejestru zabytków pod pozycją 1342/87. W 1982 r. uruchomiono w nieczynnych wyrobiskach KDWK „M-300” skansen podziemny „Guido”, jako oddział terenowy Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. Po zakończeniu prac konserwatorskich i remontowych, w 1990 r. przekazano obiekt do zwiedzania. Jednak ze względu na trudności finansowe w 1996 r. kopalnia doświadczalna została postawiona w stan częściowej likwidacji. Od tego czasu prowadzono prace mające na celu jej fizyczną likwidację. W 1999 r. kopalnię przejęła Gliwicka Spółka Węglowa S.A., celem dokończenia likwidacji. Z uwagi na brak zgody Generalnego Konserwatora Zabytków na skreślenie obiektów powierzchniowych i wyrobisk górniczych z rejestru zabytków, procesu likwidacji nie zakończono. W 2001 r. opracowano „Program adaptacji KDWK M-300 w likwidacji dla ruchu turystycznego skansenu „Guido” w Zabrzu na lata 2001-2002”. Podstawowym celem programu było odcięcie kopalni od KWK „Makoszowy” i utworzenie samodzielnego „zakładu górniczego”. Zakładał on odtworzenie zasypanego w latach 1979-1980 szybu „Guido”, wyposażenie szybu i szybika „Guido” w urządzenia wyciągowe, budowę nadszybia szybu „Guido” wraz ze stacją wentylatorów i rozdzielnią średniego napięcia, adaptację terenu kopalni dotyczącą budynku lampiarni i łaźni oraz modernizację dołu celem udostępnienia całego terenu turystom. Program został zaakceptowany przez Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 21 marca 2002 r. Od kwietnia 2002 r. kopalnia przystąpiła do realizacji zadań określonych w programie.

W wyniku uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Kompanii Węglowej S.A. z dnia 1 października 2004 r. nastąpiło połączenie Kompanii Węglowej S.A. z niektórymi spółkami węglowymi, wskutek czego przejęto majątek tych spółek, w tym KDWK „M-300”. Kompania Węglowa S.A. w Katowicach na podstawie uchwały Zarządu nr 2288/2004 z dnia 7 grudnia 2004 r. przekazała w dniu 1 maja 2005 r. na stan majątkowy KWK „Makoszowy” nieruchomość stanowiącą KDWK „M-300”. Od 1 lipca 2005 r. w wyniku połączenia kopalń „Makoszowy” i „Sośnica”, KDWK „M-300” stanowiła majątek Kompanii Węglowej S.A. Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Sośnica-Makoszowy”. W dniu 14 sierpnia 2007 r. Gmina Zabrze i Kompania Węglowa S.A. podpisały akt notarialny, na mocy którego drugi z podmiotów zrzekł się prawa wieczystego użytkowania gruntu, własności budynku, budowli oraz środków trwałych „Kopalni Doświadczalnej Węgla Kamiennego M-300” w likwidacji.

Zestawienie chronologiczne:

- 1855 r. — uzyskanie nadania pola górniczego „Guido” i rozpoczęcie drażenia szybu „Barbara” przez właściciela obszaru hrabiego Gwidona von Donnersmarck
- 1856 r. — rozpoczęcie eksploatacji węgla na poziomie 97 m szybu „Concordia” („Guido”)
- 1870 r. — rozpoczęcie głębenia szybu „Kolejowego”
- 1872 r. — zakończenie głębenia szybu i rozpoczęcie eksploatacji węgla szybem „Kolejowym”
- 1882 r. — wybudowanie w kopalni „Guido” pierwszej w Zagłębiu Górnośląskim płuczki węglowej
- 1887 r. — sprzedaż przez hrabiego Gwidona von Donnersmarck Kopalni „Guido” Skarbowi Pruskiemu
- 1888 r. — wybudowanie na szybie „Kolejowym” nowej maszyny wyciągowej, nadszybia i wieży szybowej
- 1890 r. — pogłębienie szybu „Kolejowego” do głębokości 320 m
- 1904 r. — połączenie podziemnego szybu „Kolejowego” z szybem „Delbruck” („Makoszowy”)
- 1906 r. — szyb „Guido” otrzymuje wentylator elektryczny o wydajności 1855 m/min.
- 1926 r. — Kopalnia „Guido” staje się jednostką pomocniczą, wydobywanie jest kierowane jest do kopalni „Makoszowy”
- 1945 r. — przyłączenie Kopalni „Guido” do kopalni „Makoszowy”
- 1967 r. — utworzenie z dawnej Kopalni „Guido” Kopalni Doświadczalnej Węgla Kamiennego „M-300”
- 1980 r. — zasypanie szybu „Guido”
- 1982 r. — uruchomienie w starych wyrobiskach KDWK „M-300” Skansenu Podziemnego „Guido”
- 1987 r. — wpisanie skansenu do rejestru zabytków województwa katowickiego
- 1990 r. — przekazanie Skansenu Podziemnego „Guido” dla zwiedzających

- 1995 r. — zakończenie eksploatacji węgla w KDWK „M-300”
- 1996 r. — postawienie skansenu w stan częściowej likwidacji
- 1999 r. — przejęcie KDWK „M-300” w likwidacji przez Gliwicką Spółkę Węglową S.A.
- 2004 r. — przejęcie KDWK „M-300” w likwidacji przez Kompanię Węglową S.A.
- 2007 r. — oficjalne otwarcie Kopalni „Guido” (16 czerwca)
- 2007 r. — przekazanie substancji majątkowej KDWK „M-300” w likwidacji Gminie Miejskiej Zabrze przez Kompanię Węglową S.A. (14 sierpnia)

1.4. Powstanie kopalni zabytkowej.

Inicjatorem uruchomienia Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” jest Gmina Miejska Zabrze oraz Województwo Śląskie.

Strategia województwa śląskiego na lata 2000-2015 zakłada wykorzystanie materialnego dziedzictwa przez tworzenie programów zapobiegających ich niszczeniu i znajdujących dla tych obiektów nowe funkcje. Z inicjatywy Zarządu Województwa Śląskiego powstaje Szlak Zabytków Techniki w Województwie Śląskim. Na liście obiektów na trasie szlaku znajduje się m.in. Kopalnia „Guido”. Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” została utworzona na mocy umowy pomiędzy Gminą Zabrze i Województwem Śląskim nr CRU/2755/2006 z dnia 9 listopada 2006 r. oraz aneksu nr 1 do tej umowy z dnia 6 lutego 2007 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Zabrzu nr V/57/07 z dnia 12 lutego 2007 r. nadano statut instytucji kultury „Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrzu”. Aktem notarialnym nr 8661/2006 z dnia 28 lipca 2006 r. zawarto przedwstępną umowę zrzeczenia się prawa wieczystego użytkowania gruntu, własności budynków, budowli oraz środków trwałych w trybie art. 32 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz. U. Nr 210, poz. 2037, z późn. zm.) przez Kompanię Węglową S.A. na rzecz Gminy Miejskiej Zabrze. Wspomniane prawa majątkowe zostały ostatecznie przekazane w dniu 14 sierpnia 2007 r., w drodze odrębnego aktu notarialnego.

1.5. Zakres adaptacji na cele turystyczne istniejących wyrobisk, obiektów i urządzeń.

Przystosowanie do celów turystycznych obejmuje następujące wyrobiska:

- 1) Szyb „Kolejowy” — służący do przewozu ludzi i materiałów; jest to szyb jednoprzędziowy, w obudowie murowej z cegły; na całej długości znajduje się przedział drabinowy; szyb wyposażony jest w urządzenie zjazdowe dwunaczyniowe z kłatkami trójpiętrowymi; jest to podstawowy szyb kopalni, będzie służył do zjazdu i wyjazdu turystów na obydwie poziomy; pełni on rolę szybu wdechowego;
- 2) Szyb „Guido” — pełniący rolę szybu wentylacyjnego i ewakuacyjnego dla turystów z poziomu 170 m; wyposażony jest w urządzenie wyciągowe;
- 3) Szybik „Guido” — łączący poziomy 170 m i 320 m; wyposażony jest w urządzenie wyciągowe; jest szybem wentylacyjnym i ewakuacyjnym dla poziomu 320 m;
- 4) wyrobiska na poziomie 170 m:
 - a) podszybie szybu „Kolejowego” — długość 10 m, wysokość 3 m w obudowie murowej,
 - b) obejście wokół szybu „Kolejowego” w obudowie murowej,
 - c) stajnia nr 1 z zachowanymi stanowiskami dla 2 koni,
 - d) stajnia nr 2 — długość 10 m, szerokość 7 m, wysokość 2,7 m (dla 12 koni),
 - e) stajnia nr 3 — długość 14 m, szerokość 7 m, wysokość 2,6 m (dla 16 koni),
 - f) przekop wentylacyjny o długości 162 m w obudowie stalowej i bez obudowy,
 - g) komory A i B oraz chodniki łączące w rejonie podszybia szybu „Guido” i nadszybia szybika „Guido”;
- 5) wyrobiska na poziomie 320 m — zespół wyrobisk wykonanych w kamieniu i w pokładzie 620 w obudowie murowej, stalowej, kotwowej, a także bez obudowy:
 - a) podszybie szybu „Kolejowego” o długości 10 m w obudowie murowej,
 - b) chodnik podstawowy na północ o długości 40 m w obudowie stalowej,
 - c) komora zasobnika węgla o długości 80 m w obudowie kombinowanej,
 - d) wytyczna północna o długości 50 m w obudowie murowej,
 - e) upadowa kamienna o długości 55 m w obudowie stalowej,
 - f) chodnik poziomy o długości 100 m w obudowie stalowej,
 - g) chodnik podścianowy ściany nr 3 o długości 40 m w obudowie stalowej,

- h) upadkowa transportowa o długości 75 m w obudowie stalowej,
- i) chodnik łączący o długości 85 m w obudowie stalowej,
- j) chodnik podścianowy ściany nr 2 o długości 40 m w obudowie stalowej,
- k) przecinka ścianowa AWB o długości 45 m w obudowie indywidualnej,
- l) chodnik nadścianowy ściany nr 2 o długości 20 m w obudowie stalowej,
- m) przekop wentylacyjny o długości 410 m w obudowie stalowej,
- n) komory:
 - szkoleniowa w obudowie stalowej,
 - obudowy kotwiowej w obudowie kotwowej,
 - badawcza urządzeń kotwiących w obudowie stalowej,
 - badawcza — chodnik w obudowie stalowej,
 - nadsiewłomu w obudowie stalowej,
- o) przekop główny o długości 520 m w obudowie stalowej i bez obudowy,
- p) warsztat mechaniczny w obudowie murowej,
- q) komora sprężarek w obudowie murowej,
- r) hala pomp w obudowie murowej,
- s) warsztat mechaniczny (stajnia w obudowie murowej),
- t) komora centralnej hydrauliki w obudowie murowej,
- u) zajezdnia elektrowozów w obudowie murowej.

1.6. Perspektywy działalności kopalni zabytkowej.

Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” opiekuje się zabytkiem nieruchomym, jakim jest zespół wyrobisk XIX-wiecznych dawnej Kopalni „Guido”, wpisany do rejestru zabytków, oraz rzeczami ruchomymi gromadzonymi na terenie kopalni. Stwarza warunki do udostępnienia wyrobisk podziemnych i zgromadzonych eksponatów dla zwiedzających, a także upowszechnia i popularyzuje dobrą kulturę w zakresie historii techniki i kultury górniczej oraz prowadzić będzie działalność naukowo-badawczą i edukacyjną (<http://www.kopalniaguido.pl>).

2. Budowa tuneli drogowych w ciągu III obwodnicy w Krakowie.

Proponowana druga zmiana polega na uzupełnieniu zakresu przedmiotowego przepisu § 1 ust. 2, poprzez objęcie przepisami Prawa geologicznego i górniczego, poza budową szybkiej kolei miejskiej (metra) w Warszawie, planowanych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, które będą wykonywane w celu budowy tuneli drogowych w ciągu III obwodnicy w Krakowie (§ 1 pkt 2 projektu). Budowa tej obwodnicy jest elementem „Zarysu polityki transportowej dla Krakowa”, stanowiącego załącznik do uchwały nr LXX/468/93 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 stycznia 1993 r., a dokumentami związanymi z realizacją przedsięwzięcia są:

- 1) uchwała nr XII/87/03 Rady Miasta Krakowa z dnia 16 kwietnia 2003 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa oraz jeden z załączników do tego Studium: Systemy Transportu. Kierunki i Zasady Rozwoju (K3), zmieniona uchwałą nr CXVI/1225/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 września 2006 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa;
- 2) uchwała nr XVIII/229/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 4 lipca 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa”;
- 3) umowa zawarta w dniu 23 lipca 2007 r. w Krakowie pomiędzy Gminą Miejską Kraków — Krakowskim Zarządem Dróg a MP-MOSTY Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, dotycząca „Opracowania koncepcji programowo-przestrzennej budowy Trasy Zwierzynieckiej w Krakowie wraz z materiałami do wniosków o wydanie decyzji o Środowiskowych Uwarunkowaniach i decyzji lokalnej” (Trasa Zwierzyniecka wchodzi w skład III obwodnicy Krakowa);
- 4) uchwała nr V/61/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 31 stycznia 2007 r. w sprawie budżetu Miasta Krakowa na rok 2007;
- 5) uchwała nr VI/62/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Miasta Krakowa na lata 2007-2016.

Prezydent Miasta Krakowa w lipcu 2007 r. zwrócił się do Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska, Głównego Geologa Kraju, z inicjatywą dotyczącą nowelizacji rozporządzenia w przedmiotowym zakresie. Wskazał, że tunele drogowe w ciągu III obwodnicy w Krakowie, tj. w ramach Trasy Zwierzynieckiej oraz Trasy Łagiewnickiej, będą realizowane z zastosowaniem techniki górniczej. Konieczność zastosowania tej techniki potwierdziła również wstępna opinia Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie.

Trasa Zwierzyniecka (o długości 2,8 km, w tym tunel o długości 2,5 km) oraz Trasa Łagiewnicka wraz z linią tramwajową (o długości 3,4 km, w tym tunel o długości 0,7 km) będą miały ogromne znaczenie dla rozwoju infrastruktury Krakowa. Przeprowadzenie całości obwodnicy na powierzchni nie jest jednak możliwe ze względu na ukształtowanie terenu, skomplikowane stosunki własnościowe oraz potrzebę ochrony środowiska. W szczególności dotyczy to trasy planowanej w obrębie utworów skalistych zrębu jurajskiego „Sowińca” (pod wzgórzem Św. Bronisławy), gdzie istnieje konieczność ochrony istniejącej substancji zabytkowej (Kopiec Kościuszki z zabudową fortyfikacyjną) i zasobów przyrodniczych (Las Wolski) wchodzących w skład Jurajskiego Parku Krajobrazowego (B-TPK). Argumentem przesądającym o przyjęciu technologii „tunelowej” z zastosowaniem techniki górniczej jest możliwość jej prowadzenia najkrótszą drogą, prostymi odcinkami, przy zachowaniu wymaganych spadków drogi. Rozwiązanie to zmniejsza stopień ingerencji w: elementy środowiska i przyrody (fauna i flora), naturalne ukształtowanie powierzchni terenu oraz substancję zabytkową, i jest jedynym możliwym sposobem rozwoju układu komunikacyjnego w tej części Krakowa.

W toku projektowania III obwodnicy brane były pod uwagę różne rozwiązania prawne dotyczące budowy drogi w tunelu, jednakże rozwiązanie polegające na objęciu przedmiotowej inwestycji przepisami Prawa geologicznego i górniczego, ze względu na potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska, zostało uznane za najkorzystniejsze merytorycznie i prawnie rozwiązanie.

Problematyka objęcia projektowanej inwestycji wskazanymi przepisami była przedmiotem spotkania, które odbyło się 23 sierpnia 2007 r. w Urzędzie Miasta Krakowa z udziałem przedstawicieli tego Urzędu, Wyższego Urzędu Górniczego oraz Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie.

3. Całość procesów: adaptacji wyrobisk w Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze i ich utrzymania, jak również budowy tuneli drogowych w ciągu III obwodnicy w Krakowie, powinna być objęta przepisami Prawa geologicznego i górniczego, o których mowa w § 1 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia (tj. przepisami o budowie obiektów zakładu górniczego, o ruchu zakładu górniczego, o likwidacji zakładu, o odpowiedzialności za szkody, o organach nadzoru górniczego oraz przepisami karnymi), tak jak pozostałe roboty wymienione w nowelizowanym rozporządzeniu. Mając na względzie przedstawione zamierzenia organizacyjno-techniczne, proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (§ 2 projektu).

4. Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia będą oddziaływać na:

- 1) Zabytkową Kopalnię Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze, stanowiącą wspólną instytucję kultury Miasta Zabrze i Województwa Śląskiego;
- 2) Miasto Kraków, będące inwestorem dla budowy III obwodnicy w tym mieście, w ciągu której będą realizowane dwa tunele drogowe;
- 3) organy nadzoru górniczego (Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach i Krakowie, Dyrektora Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego), których zakres nadzoru i kontroli zostanie zmodyfikowany.

2. Konsultacje społeczne.

Zakres nowelizacji rozporządzenia odpowiada inicjatywom:

- 1) Prezydenta Miasta Zabrze, która była związana ze stanowiskiem Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego dotyczącym braku możliwości prowadzenia robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej w oparciu o decyzje administracyjne wydane przez organy nadzoru górniczego na rzecz Kompanii Węglowej S.A., zarządzającej — poprzez Oddział Kopalnia Węgla Kamiennego „Sośnica-Makoszowy” — Kopalnią Doświadczalną Węgla Kamiennego „M-300” w likwidacji w Zabrze — inicjatywa ta stanowiła przesłankę opracowania projektu rozporządzenia;
- 2) Prezydenta Miasta Krakowa, związanej z realizacją tuneli drogowych w ciągu III obwodnicy w Krakowie — inicjatywa ta została zgłoszona w trakcie konsultacji społecznych i stanowiła przesłankę rozszerzenia zakresu nowelizacji rozporządzenia.

Projekt został rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
 - c) Forum Związków Zawodowych,
 - d) Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 3) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 4) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa;
- 5) Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A.

Stanowiska wobec projektu zajęli, nie wnosząc uwag, Rada Krajowa Związku Zawodowego Górników w Polsce (członka Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych), a także: Główny Instytut Górnictwa, Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa, Zarząd Główny Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa oraz Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego S.A.

Projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://ww.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia. Żaden podmiot nie zgłosił w tym trybie zainteresowania pracami nad projektem. Dokument ten został również umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska: http://www.mos.gov.pl/2prawo/prace_legislacyjne/index.shtml, oraz stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego: <http://www.wug.gov.pl/index.php?prawo>.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego.

Prowadzenie w Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrzu robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej stanowi tylko jeden z elementów funkcjonowania wspólnej instytucji kultury. Działalność ta, po jej objęciu przepisami Prawa geologicznego i górniczego wskutek wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, będzie wykonywana w ramach zakładu *quasi-górniczego*, tak jak to miało miejsce w przypadku Kopalni Doświadczalnej Węgla Kamiennego „M-300” w likwidacji w Zabrzu. Finansowanie realizacji tych zadań będzie ciążyło na nowym podmiocie prawnym, a projektowana regulacja określi dla nich jedynie wymagania prawne.

Stosownie do § 12 statutu Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrzu, stanowiącego załącznik do uchwały nr V/57/07 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12 lutego 2007 r., Kopalnia „Guido” prowadzi samodzielną gospodarkę finansową w ramach posiadanych środków, kierując się zasadą efektywności ich wykorzystania oraz na podstawie planu działalności instytucji zatwierdzonego przez Dyrektora Kopalni. Przychodami Kopalni „Guido” są: (1) wpływy z prowadzonej działalności (w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego oraz najmu i dzierżawy składników majątkowych), (2) dotacje budżetowe, (3) środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych oraz z innych źródeł. Zgodnie zaś z § 13 tego statutu Kopalnia „Guido” może prowadzić — jako dodatkową — działalność gospodarczą według zasad określonych w obowiązujących przepisach, w szczególności w zakresie usług: (1) wynajmu budynków, pomieszczeń i terenu, (2) umieszczania reklam, (3) wykonywania ekspertyz naukowych i specjalistycznych, (4) prowadzenia działalności gastronomicznej, (5) konserwatorskich, (6) transportowych, (7) sprzedaży wydawnictw i pamiątek. Środki uzyskane z działalności gospodarczej Kopalni „Guido” mogą być wykorzystywane wyłącznie dla realizacji celów statutowych.

Koszt, niezbędny ze względów bezpieczeństwa, utrzymywania zakładu *quasi-górniczego* będzie zatem tylko jednym z elementów obciążających funkcjonowanie Kopalni „Guido”, co podkreślono m.in. w pracy pt. „Koncepcja uruchomienia i rozwoju Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego GUIDO w Zabrzu”, wykonanej w sierpniu 2005 r. przez Polską Agencję Rozwoju Turystyki S.A. (http://www.um.zabrze.pl/files/2006_10/Biznesplan_Guido_21X.pdf) na zlecenie Prezydenta Miasta Zabrze, wnioskującego o dokonanie nowelizacji rozporządzenia.

Działalność organów nadzoru górniczego (Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach, Dyrektora Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego) w zakresie nadzoru i kontroli nad wspomnianymi robotami podziemnymi nie będzie wymagała pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania, gdyż dotyczyć będzie tej samej przestrzeni, która już obecnie jest objęta nadzorem i kontrolą organów nadzoru górniczego.

Podczas projektowania budowy III obwodnicy w Krakowie, jednej z priorytetowych inwestycji komunikacyjnych, rozważano różne warianty jej przebiegu, ustalając ostatecznie, że optymalnym rozwiązaniem będzie poprowadzenie jej najkrótszą drogą, prostymi odcinkami przy zachowaniu wymaganych spadków drogi, co pociągnie za sobą konieczność wydrążenia dwóch tuneli drogowych o łącznej długości przekraczającej 3 km. Objęcie budowy tych tuneli przepisami Prawa geologicznego i górniczego niewątpliwie podniesie koszt inwestycji (która bez dokonania projektowanej nowelizacji byłaby prowadzona w oparciu o przepisy Prawa budowlanego), gdyż pociągnie za sobą konieczność sporządzenia m.in. planu ruchu zakładu *quasi-górniczego*. Koszty te są jednak akceptowane przez inwestora (Miasto Kraków). Podwyższone rygory wykonywania poszczególnych etapów realizowanych tuneli przyczynią się ponadto do zminimalizowania albo wyeliminowania wydatków związanych m.in. z przywróceniem przestrzeni otaczającej rejon planowanych robót podziemnych do akceptowalnego stanu. W ostatecznym rozrachunku projektowane rozwiązanie jest zatem korzystne finansowo dla Miasta Krakowa.

Działalność organów nadzoru górniczego (Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego) w zakresie nadzoru i kontroli nad wspomnianymi robotami podziemnymi nie będzie wymagała pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania, gdyż projekt nowelizacji nieznacznie rozszerza obszar ich właściwości rzeczowej.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Przewiduje się, że funkcjonowanie Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrzu w oparciu o przepisy Prawa geologicznego i górniczego utrzyma istniejący stan zatrudnienia w zakładzie *quasi-górnicznym*. Pozostałe czynniki odnoszące się do rynku pracy, związane z funkcjonowaniem tej kopalni, mają charakter „poza-górniczny”.

Z kolei zastosowanie przepisów Prawa geologicznego i górniczego do prowadzenia robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, wykonywanych w celu budowy tuneli drogowych w ciągu III obwodnicy w Krakowie, może nieznacznie zwiększyć planowany stan zatrudnienia w porównaniu do stanu „typowego” dla inwestycji o podobnych charakterze, które byłyby realizowane w oparciu o przepisy Prawa budowlanego.

5. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo powszechne.

Utrzymanie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego przestrzeni, w której będzie funkcjonować Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze, zapewni utrzymanie istniejącego poziomu bezpieczeństwa w podziemnych wyrobiskach górniczych, w szczególności udostępnionych dla ruchu turystycznego.

Z kolei zastosowanie przepisów Prawa geologicznego i górniczego do prowadzenia robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, wykonywanych w celu budowy tuneli drogowych w ciągu III obwodnicy w Krakowie, znacząco podniesie poziom bezpieczeństwa w wyrobiskach tunelowych, udostępnionych dla ruchu komunikacyjnego.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Uruchomienie kopalni zabytkowej wzmocni rozwój masowego ruchu turystycznego w Województwie Śląskim, a tym samym będzie czynnikiem stymulującym promocję regionu.

Z kolei budowa tuneli drogowych w ciągu III obwodnicy w Krakowie przyspieszy realizację całości inwestycji i będzie miała wpływ na rozwój tego miasta.

8. Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego aktu.

Projektowana regulacja nie wymaga pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania. Podmioty bezpośrednio zainteresowane treścią nowelizacji są przygotowane do spełnienia podwyższonych wymagań przewidzianych w przepisach Prawa geologicznego i górniczego.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Analiza projektu rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej wykazała, że projekt ten nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.